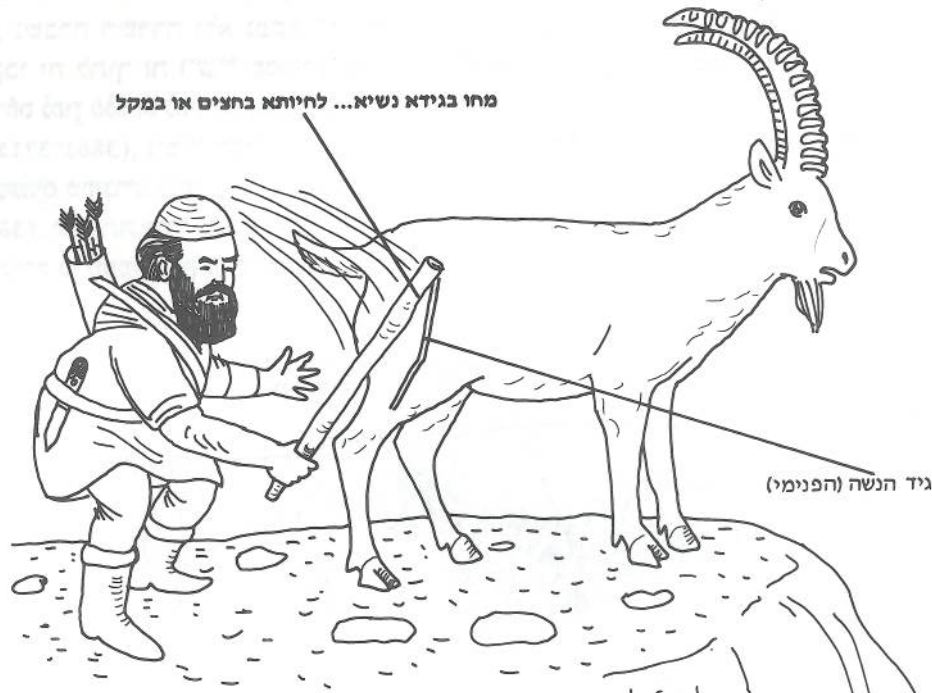

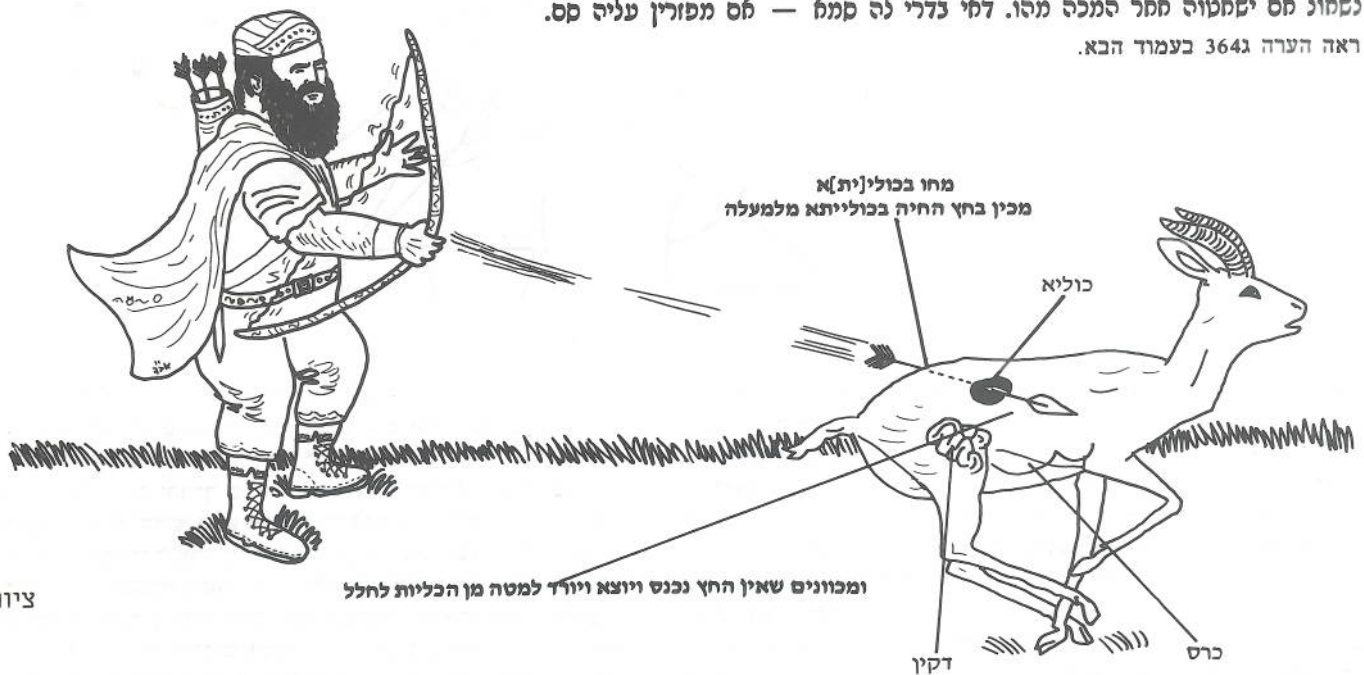
דבי יוסף רישבא מחו בגידא נשיא וקטלי אתו לקמיה דרבי יהודה בן בתירא א"ל וכי להוסיף על הטרפות יש אין לך אלא מה שמנו חכמים רש"י רישבא — נייד. מחו — לחיותא. בגידא דנשיא — נחלים או נמקל. וקטלי — שהיתה ממה נכך. אמו לקמיה דר"י — לשאלו על כך שאם לקמה בגיד הנשה שלה תרפה אחרי שאנו רואין שהיא ממה במכה זו.

ציור 363ג

[דבי] ר"פ בר אבא רישבא מחו בכוליא וקטלי אתו לקמיה דרבי אבא וכו' והא קא חזינן דקא מתה גמירי דאי בדרי לה סמא חייא; רש"י מחו בכוליתא — מכין נחץ החיה בכוליתא מלמעלה ומכוונים שאין החץ נכנס [ויזאל] ויורד למטה מן הכליות לחלל. וקטלי — ממה מאליה. אמו לקמיה — לשאלו אם ישמטה אחר המכה מהו. דאי נדרי לה סמא — אם מפורין עליה סס.

ראה הערה 364ג בעמוד הבא.

ציור 364ג

נטרפת מחמת אותה המכה הואיל וחזינן דכשמניחין אותה כך היא מתה מאליה.

"אי בדרי לה סמא חייא" — כתב הר"ן: "ואע"ג דהשתא ליתנהו להנהו סמים, מ"מ מכה זו אין בה כדי להמית כיון שהיתה יכולה להעלות ארוכה". וביאר החזו"א (ה"ט סי' ה סק"ג) בדברים ברורים ויסודיים: "דברא הקב"ה רפואות אף לטרפות, וכדאמר ב"ב (דף עד ע"ב) בסגולת אבן טבא שמחיה אף המתים ושם בסגולת עשב סמתרי... ואמר בפסחים (נו ע"א) שחוקיה גנו ספר רפואות ופירש"י שהיו מתרפאין מיד, אלא שלא נתגלו בכל דור ודור ובכל מקום ומקום, ויש אשר נתגלו וחזרו ונשכחו, והכל ערוך ומסודר מאת הכורא ב"ה בראשית הבריאה, ונמסר לחכמים לקבוע הטרפות ע"פ רוח

363ג. רש"י פירש שכך היו צדים את החיה, אבל האו"ז (תכ) פירש: "כשהיו רוצים להפיל בהמה כדי לשוחטה, היו מכיין במקל בגיד הנשה של בהמה דהיינו במקום כף הירך, כדי שתפול ותהא נוחה לשחוט ולא תפרכס ואח"כ שוחטין אותה". וצירתי כפירש"י.

ועוד כתב האו"ז שדוקא במקל, אבל בחץ לא, דאיכא למיחש לריסוק צומת הגידין" (שכארכובה העליונה יש גם חלק מגיד הנשה וגם חלק מצוה"ג, אב"ד).

"אתו לקמיה", ביאר המהר"ם: "פירוש כשהיו מניחין אותה כך היתה מתה מאליה, אבל היתה שוהה מלמות, ולכך אתו ושאלו אם שוחטים אותה מיד אחר הצידה קודם שתמות אם מותרת באכילה, או נימא כי מיד היא